

Võru Linnavalitsus
info@voru.ee
Jüri 11
65608 Võru

10.07.2025 nr 5.1-3/18305-1

JÄRELEVALVE AKT

I. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 3, lastekaitse seaduse (LasteKS) § 38 lõige 6.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti: Võru Linnavalitsuse lastekaitsetöötajate vastavust lastekaitse seaduse (LasteKS) §des 19 ja 20 sätestatud nõuetele, hinnati, kas kohaliku omavalitsuse üksus (edaspidi KOV) on loonud tingimused lastekaitse töö tegemiseks ning analüüsiti lastekaitsetöö menetlusi sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris (STAR).
- 1.3. Järelevalve teostamise koht: Tartu tn 23 Võru 65608, e-post: info@voru.ee, telefon 785 0901.
- 1.4. Paikvaatluse aeg: 19.05.2025.
- 1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) üldosakonna järelevalve talituse järelevalve juhtivspetsialist Aasa Harjak ja järelevalve peaspetsialistid Monika Aun, Annika Steinberg ja Merlin Veinberg.
- 1.6. Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: paikvaatlus; dokumentide, STARi andmete analüüs, kirjalik küsitlemine ja intervjuu. Järelevalvemenetluse ajal oli järelevalve teostajatel juurdepääs STAR Võru Linnavalitsuse menetlustele.
- 1.7. Järelevalvetoimingute juures osalesid Võru Linnavalitsuse sotsiaalosakonna juhataja Terje Kanger ning lastekaitse spetsialistid Hannela Teaste, Karolin Täheväli ja Riina Siigart. Kuna Riina Siigart viibis paikvaatluse ajal tööülesannetega seotud kohtuistungil, viidi temaga 30.05.2025 läbi veebikohtumine.

II. JÄRELEVALVE TULEMUSED

SKA tuvastas, et Võru Linnavalitsus ei ole järginud järgmisi õigusaktides sätestatud nõudeid:

- 2.1. LasteKS § 20 lõige 3, mille kohaselt lapsega töötamist võimaldav isik või vastava tegevusloa väljastaja on kohustatud kontrollima käesoleva paragrahvi lõigetes 1–2 sätestatud piirangutest kinnipidamist isiku töölevõtmisel või tegevusloa väljastamisel. Lapsega töötamist võimaldav isik on kohustatud kontrollima lapsega töötava isiku vastavust käesoleva paragrahvi lõigetele 1–2 vähemalt kord 12 kuu jooksul, kui teavitust isiku karistusandmete muutumise kohta

ei edastata automaatselt. Juriidilise isiku puhul on käesolevas lõikes sätestatud nõuete täitmise kohustatud korraldama juriidilise isiku seaduslik esindaja, kes võib selle kohustuse edasi delegeerida. Kui nõuete täitmise korraldamine on juriidilise isiku seadusliku esindaja poolt edasi delegeeritud, vastutab nõuete täitmise korraldamise eest isik, kellele see kohustus on delegeeritud.

Lapsega töötava isiku käesoleva seaduse nõuetele vastavuse regulaarse kontrollimise tähtaja kulgemist arvestatakse alates 2023. aasta 1.jaanuarist.

Võru Linnavalitsus ei ole kontrollinud teenistuses olevatel lastekaitsetöötajatel LasteKS § 20 lõikes 1 ja 2 sätestatud piirangute puudumist.

Puudus kõrvaldati järelevalve käigus.

2.2. LasteKS § 21 lõige 1, mille kohaselt tuleb kõigi last mõjutavate otsuste vastu võtmisel, vastu võtmata jätmisel ning otsuste kavandamisel eri võimaluste vahel valimisel välja selgitada lapse huvid ja lähtuda otsuse tegemisel nendest, kui esmatähtsast kaalutlusest koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3, mille kohaselt on KOVi kohustus abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata lapse abivajaduse hindamine ja lapse abistamiseks meetmete pakkumine.

Lastekaitsetöötaja ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 23267329229 ja 24268875128 lähtunud laste huvidest.

2.3. LasteKS § 28 lõige 1, mille kohaselt tuleb enne abivajavale lapsele sobiva meetme kohaldamist hinnata lapse abivajadust koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3, mille kohaselt on KOVi kohustus abivajavast lapsest teada saamisel viivitamata lapse abivajaduse hindamine ja lapse abistamiseks meetmete pakkumine.

Lastekaitsetöötaja ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 25276654428 ja 24268875128 hinnanud lapse abivajadust enne meetme kohaldamist.

2.4. LasteKS § 28 lõige 2, mille kohaselt peab lapse abivajadust hinnates lastekaitsetöötaja või lapsega töötav isik andma hinnangu lapse füüsilisele, tervislikule, psühholoogilisele, emotsionaalsele, sotsiaalsele, kognitiivsele, hariduslikule ja majanduslikule seisundile ning last kasvatava isiku vanemlikele oskustele.

Lastekaitsetöötaja ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 23267329229 ja 24268875128 andnud hinnangu lapse füüsilisele, tervislikule, psühholoogilisele, emotsionaalsele, sotsiaalsele, kognitiivsele, hariduslikule ja majanduslikule seisundile ning last kasvatava isiku vanemlikele oskustele.

2.5. LasteKS § 29 lõige 2, mille kohaselt tuleb abivajavale lapsele abi osutamisel rakendada võrgustikutööd, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud korras.

Lastekaitsetöötaja ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 23267329229 ja 24268875128 teinud võrgustikutööd järgides juhtumikorralduse põhimõtteid.

2.6. LasteKS § 29 lõige 3, mille kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus kümne päeva möödumisel abivajavast lapsest teada saamisest tegema otsuse juhtumikorralduse algatamiseks või algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale ametiisikule.

Lastekaitsetöötaja ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 17198102160, 25276654428, 24268875128, 23267329229, 25277906367, 24270538506, 24271990666 ja 24274268322 teinud otsust juhtumikorralduse algatamiseks ega algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale isikule kümne päeva jooksul peale abivajadusest teada saamist.

2.7. SHS § 144 lõige 1 punkt 8, mille kohaselt tuleb kohaliku omavalitsuse üksusel kanda STARi sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri põhimääruses kehtestatud korras andmed

lastekaitseseaduse tähenduses abivajava lapse ning abivajava lapse juhtumiga seotud kohtulahendite, toimingute ja menetlustoimingute kohta.

Lastekaitsetöötaja ei ole kontrollitud menetlustes viitenumbritega 23267329229 ja 24270538506 kandnud STARi sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri põhimääruses kehtestatud korras andmed lastekaitseseaduse tähenduses abivajava lapse ning abivajava lapse juhtumiga seotud kohtulahendite, toimingute ja menetlustoimingute kohta.

Järelevalve ajal on STARi lisatud kontrollitud juhtumimenetluses viitenumbri 24270538506 menetlusega seotud dokumentide alla kohtumäärus (13.12.2024) ja juhtumimenetluses viitenumbri 23267329229 tagantjärgi toiming nr 19 „Vestlus kliendiga, seadusliku esindajaga, seotud isikuga“.

SKA tuvastas nõuete täitmise osas puudusi. Arvestades, et 10.07.2025 seisuga on Võru Linnavalitsus tutvunud 07.07.2025 edastatud lastekaitse juhtumite menetlemise analüüsiga (nr 5.1-3/12546-5) ja järelevalve ajal on kõrvaldatud puudus LasteKS § 20 lõike 3 osas ning lastekaitsetöötajad on aktiivselt asunud menetlustes tuvastatud puudusi kõrvaldama ning oskavad edaspidises juhtumitöös puuduseid vältida, lõpetab SKA haldusmenetluse.

III. JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

3.1. Lastekaitsetöö korraldamine Võru linnas

Võru linna haldusterritooriumil elab 15.05.2025 seisuga 2107 last, kellest 2024 detsembrikuu seisuga on 98-l tuvastatud puue. Võru Linnavalitsus on määratud 14 lapse eestkostjaks.

Lastekaitse valdkonda juhib sotsiaalosakonna juhataja, Võru linnas töötab neli lastekaitsetöötajat. Arvestades laste arvu on Võru linnas lastekaitsetöötajaid piisavalt. Lastekaitsetöötajatena töötavad Hannela Teaste (alates märtsist 2018), Riina Siigart (alates märtsist 2021), Karolin Täheväli (alates 01.06.2022) ja Kärol Samoson (alates 01.05.2025). Hannela Teaste, Riina Siigart ja Karolin Täheväli omavad sotsiaaltöötaja kutset spetsialiseerumisega lastekaitsele. Riina Siigarti sotsiaaltöötaja kutse spetsialiseerumisega lastekaitsele kehtib kuni 12.11.2025.

Võru Linnavalitsus ei olnud järelevalve algatamise seisuga kontrollinud lastekaitsetöötajatele LasteKS §s 20 sätestatud piirangute puudumist ametniku teenistusse asumisel ning teenistuses olevate ametnike puhul kord aastas. Puudus kõrvaldati järelevalve käigus.

Lastekaitsetöö on korraldatud valdkonna põhiselt: Karolin Täheväli tegeleb eestkoste korraldamisega, asendushooldusteenusega ja hooldusperedega, lisaks sünnitoetuste, huvitegevuse toetuste, lasteaia kohatasu ja toidukulu toetuste ning ranitsatoetuse määramisega. Hannela Teaste tegeleb lapsehoiuteenuse ja puuetega laste ning nende peredega, Riina Siigart ja alates 01.05.2025 Kärol Samoson tegelevad igapäevaselt erinevate juhtumitega. Puhkuste asendused on korraldatud nii, et kõik saavad kõiki asendada.

Lisaks töötab Võru Linnavalitsuses noorte heaolu spetsialist, kes tegeleb koolikohustuse mittetäitmise ja sellega seotud peretöoga.

Töötajate professionaalset arengut toetatakse, soovitud koolitused (sh tasulised) on lastekaitsetöötajale kättesaadavad. Lastekaitsetöötajad on 2024. ja käesoleval aastal osalenud mitmel koolitustel.

Tunnustust väärib asjaolu, et Võru Linnavalitsusel on sotsiaalvaldkonnale spetsialiseerunud eraldi jurist, kes on ka vajadusel kohtus kaasas. Kõik lastekaitsega seotud juriidilised dokumendid vaatab jurist üle.

Vaimse tervise teenuseid, mida on võimalik Võru linna elanikel saada, võivad kasutada ka lastekaitsetöötajad.

3 kuu tagant toimuvad matkad Võru Linnavalitsuse töötajatele. Matkad toimuvad tööajast, töötajad osalevad meeleldi.

Kolleegide vahel toimuvad kvisioonid. Tartusse tasulisele supervisioonile sõita ei ole lastekaitsetöötajad seni soovinud, kuna sellele kulub ebamõistlikult palju aega. Üks lastekaitsetöötaja on kasutanud supervisiooni võimalusi Pereteraapia Kooli kaudu. Osakonna juhataja teeb igal aastal ülevaate, kellel, mis juhtumid menetluses on ning viib läbi arenguvestlused lastekaitsetöötajatega juunikuus.

Ideaalpilt osakonnajuhataja vaates oleks see, kui lastekaitse oleks Eestis au sees, et lastekaitsetöötajad ei lahkuks töölt ja tunneksid ennast väärtustatuna. Hetkel on tunnetatav halb kuvand lastekaitseametnike suhtes.

Võru linnas on abivajavatele lastele ja nende peredele kättesaadavad mitmed ennetus- ja tugiteenused, näiteks „Imelised Aastad“, SPIN, LÕIM. Lastele, kelle vanemate vahel on hooldus- ja/või suhtlusõiguse vaidlus, pakutakse vaimse tervise teenuseid, savi – ja mänguteraapiat ning peredele pereteraapia, psühholoogilise nõustamise ning kogemusnõustamise teenust. Võru Linnavalitsuses on tööl tugiisik, keda lastekaitse spetsialistid saavad määrata ka lastega peredele. Puudust tuntakse Perepesast, mis on kogukondlik ennetus – ja peretöökeskus ja millega käidi tutvumas Tartus. Vanemlust toetavaid teenuseid ja vanemlikke oskusi toetavaid koolitusi oleks vaja suuremas mahus, kui hetkel pakkuda suudetakse.

Lastekaitsealast teavitustööd tehakse peamiselt Võrumaa Arenduskeskuse alt. „Imelised Aastad“ on saanud peale teavitusi nii populaarseks, et osalemissoovile on tekkinud järjekord. Aastas on varasemalt kaks gruppi olnud, kuid see pole hetkel enam piisav.

Võru Linnavalitsuse kodulehel on alajaotises sotsiaal – ja lastekaitse link [ühingud ja organisatsioonid](#), mille alla on kogutud olulist informatsiooni lastele ja peredele.

3.2. Järelevalve menetlus

Järelevalvemenetlus lastekaitsetöö üle algatati 06.05.2025. Järelevalve teostamisel kontrolliti lastekaitsetöö korraldamise vastavust õigusaktidele ning analüüsiti abivajava lapse juhtumiga (fookuses peamiselt hooldus- ja/või suhtlusõiguse vaidlused) seotud menetlusi ja andmete kandmist sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse (STAR).

Järelevalvemenetluses esitatud lastekaitse valdkonda puudutavatele küsimustele vastasid sotsiaalosakonna juhataja ja lastekaitsetöötajad. Vastustes kirjeldati omavalitsuse lastekaitsetöö korraldust, pakutavaid teenuseid, lastekaitse prioriteete aastatel 2024/2025 ning laste õigusi ja heaolu tagavaid põhimõtteid. Lisaks anti vastustes ülevaade lastekaitse tööprotsessidest lastega seotud juhtumites ning hooldus- ja/või suhtlusõiguse vaidluse juhtumite lahendamise võrgustikuliikmetest.

Paikvaatlus ja vestlused sotsiaalosakonna juhataja ja lastekaitsetöötajatega toimusid 19.05.2025 ja ühe lastekaitsetöötajaga viidi veebivestlus läbi 30.05.2025.

Järelevalve raames küsiti tagasisidet koostööpartneritelt, küsimustele vastas seitse võrgustikuliiget. Vastustest ilmnas, et lastekaitsetöötajad on koostöövalmid, kättesaadavad ja suhtlus on sujuv. Reageeritakse infole ning tehakse koostööd, on olnud juhtumeid, kus lastekaitse sekkumine on aidanud kaasa vanema käitumise muutustele. Ollakse tänulikud võimaluse eest konsulteerida ja saada lastekaitsetöötajalt tuge.

Toodi ka välja, erinevate spetsialistidega on koostöö tase kõikuv, puudub spetsialist, kes tegeleks ainult ennetusega; tähelepanu läheb „tulekahjude“ kustutamisele. Vahel on keeruline leida kõigile sobivaid aegu võrgustikukohtumisteks.

Kümne punkti süsteemis hindasid koostööpartnerid võrgustikutööd Võru Linnavalitsusega kokkuvõttes 8-le punktile. Koostöö lastekaitsetöötajatega Võru linnas on üldjoontes hea, eriti hinnatakse kiiret reageerimist ja toetavat suhtumist. Parendamist vajavad järjepidevus keeruliste juhtumite käsitlemisel, tagasiside süsteemsus (kuidas perel läinud on) ja ennetustööle suunatud ressursid.

3.3. Paikvaatluse ja küsitluste kokkuvõte

Peamised laste abivajaduse valdkonnad, millega lastekaitsetöötajad tegelevad on koolikohustuse mittetäitmine, ebapiisavad vanemlikud oskused, laste vaimne või füüsiline väärkohtlemine, koolikiusamised ja puuetega lastele tugiteenuste korraldamine.

2024 ja 2025 aasta lastekaitsetöö prioriteediks on suure abivajadusega pered, kes mitmendat põlvkonda järjest vajavad vanemluse rolliga toime tulemiseks lastekaitsetöötaja toetust. Alates 2025 aastast registreerib Võru linnas sünitoetuse lastekaitseametnik. See muudatus tuleneb põhiliselt sellest, et varem registreeris sündi ametnik, kelle erialane ettevalmistus oli ebapiisav, et märgata ja ei teavitada lastekaitset peredest, keda on vaja hakata lapse kasvatamisel jälgima ja toetama. Eesmärk on jõuda koheselt kõigi abivajavate lasteni, et ennetada lapse heaolu kahjustavaid asjaolusid.

Üks lastekaitsetöötaja hindas tööpinget ja stressi päris kõrgeks. Hooldus – ja suhtluskorra juhtumite puhul elavad lapsevanemad tihti erinevates kohalikes omavalitsustes. Mitte alati ei suju koostöö teiste omavalitsuste lastekaitsetöötajatega ladusalt (ei vastata kõneledele, esineb jäika suhtumist koostöösse). Murega püütakse tegeleda sotsiaalosakonna juhataja eestvedamisel.

Puudust tuntakse teraapiatest, mida lapsele pakkuda teisest vanemast kaugenemise puhul; vajalikud oleksid abivajadusest tulenevad tugigrupid lapsevanematele; suhtlemise korraldamine lahuselava vanemaga – näiteks teenus, kus Perepesa või Perekeskuse kaasabil viiakse läbi vanema ja lapse vahelisi kohtumisi lapse jaoks turvalisel viisil.

Puudus on teenustest vaimse alaarenguga inimestele, et toetada nende igapäeva oskusi lastega toimetamiseks ehk teenusest, mis suudaks toetada minimaalsete vanemlike ja sotsiaalsete oskustega vanemate igapäevast toimetulekut, eriti beebide puhul.

Hooldus- ja suhtlusõiguse vaidluse juhtumite lahendamisel on linnal lastele ja peredele võimalik pakkuda mitmeid toetavaid teenuseid nagu näiteks pere- ja paariteraapia, loovteraapia, psühholoogilist nõustamist, perelepitusteenust.

Lastekaitsetöötajate hinnangul on koostöö võrgustikupartneritega hea ja toetav.

3.4. Lastekaitse menetluste analüüs

Järelevalve käigus analüüsiti STARi kantud juhtumimenetlusi viitenumbritega 17198102160, 23267329229, 24268875128, 24270538506, 24271990666 ning lihtmenetlusi viitenumbritega 24273882886, 25276654428, 25277906367 ja 24274268322. SKA andis peale lastekaitsetöötajatega vestlusi täiendava aja kanda STARi menetlustesse teave tehtud, kuid seni sisse kandmata jäänud toimingute kohta.

Lastekaitse juhtumite menetlemise analüüs on edastatud Võru Linnavalitsusele 07.07.2025 (nr 5.1-3/12546-5), registreeritud dokumendihaldussüsteemis Delta).

IV. TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

4.1. SKA juhhib tähelepanu järgmistele asjaoludele:

4.1.1. Järelevalve tuvastas STARis avatud menetlusi, kuhu viimased sissekanded on tehtud 2022 ja 2023 aastal, teemadeks näiteks „Psühholoogiline nõustamine“, „Vaimse tervise teenusetootuse raames SV“. Menetlustes on fikseeritud üks toiming. Palume menetlused üle vaadata, hinnates, kas need võiks lõpetada.

4.1.2. Lastekaitsetöölt lahkunud töötajal Merlike Aasmäel on STARis pooleli jäänud juhtumeid, mis on üle võtmata/lõpetamata - lihtmenetlus viitenumbriga 24270848226 ja juhtumimenetlus viitenumbriga 23260052622.

2020, 2021 aastast on STARis pooleli jäänud lahkunud töötajate Terli Linnase ja Kristi Asseri poolt menetletud lapse hooldusõigust käsitlevaid juhtumeid.

4.1.3. Lapse ja perekonna olukorrast ning esinevatest riski- ja kaitsefaktoritest arusaamiseks, on vaja välja selgitada kõik asjaolud.

Lapse olukorra ja isikuga seonduvateks asjaoludeks, millest võib oleneda, kuidas kavandatav otsus last mõjutab, võivad olla näiteks lapse arengutase, identiteet, viibimine asendushooldusel, lähedaste ja püsivate inimsuhete olemasolu või muud asjaolud. Millised asjaolud on olulised, on iga juhtumi puhul erinevad. LasteKS § 21 sätte olulisus seisneb selles, et kogutaks vajalik informatsioon just konkreetse lapse või konkreetsete laste kohta ning just konkreetse kavandatava otsuse kohta, et selle informatsiooni põhjal oleks võimalik võtta võimalikult informeeritud, faktidel põhinev, põhjendatud seisukoht selle kohta, mis on lapse parim huvi seoses kavandatava otsusega.

4.1.4. STARi täitmise kohustus tuleneb SHS § 144 lõikest 1 (punktid 8–10) ning STARi [põhimäärusest](#) tulenevalt tuleb andmed STARi kanda viie tööpäeva jooksul (Sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri põhimääruse § 15 lõige 2).

Lapse juhtumit kajastava teabe kogumine STARi lähtub lapse parimast huvist, nii on kogu oluline teave säilitatud ühes kohas, mis lihtsustab vajadusel juhtumi üleandmist teisele lastekaitsetöötajale ning olukordades, kus SKAI on vajalik otsustada lapse perest eraldamine aegkriitiliselt ning pääseda ligi last puudutavale olulisele teabele.

4.1.5. Järelevalves analüüsi üheksat menetlust, neist kaheksa puhul ei olnud kinni peetud LasteKS § 29 lõike 3 nõudest, et kohaliku omavalitsuse üksus peab kümne päeva möödumisel abivajavast lapsest teada saamisest tegema otsuse juhtumikorralduse algatamiseks või algatamata jätmiseks või juhtumi edastamiseks pädevale ametiisikule.

SKA selgitab, et seaduses sätestatud tähtaeg kohustab lastekaitsetöötajat tegema põhjendatud ja dokumenteeritud otsuse ega võimalda otsuse tegemist määramatult edasi lükata. Kiire otsus aitab ennetada võimalikke kahjusid, mis võivad tekkida veninud otsustusprotsessi tõttu ning aitab tagada, et lapse õigused ja heaolu oleksid kaitstud nii kiiresti kui võimalik. Sätte eesmärk on tagada kiire, läbipaistev ja alguspõhine menetlus, mis kaitseb lapse heaolu ja võimaldab vajadusel viivitamatult sekkuda, mis on kooskõlas nii Eesti haldusõiguse kui ka Euroopa ja rahvusvaheliste lapse õiguste standarditega.

4.1.6. Positiivsena toome välja juhtumites ilmnenu praktikas, kus lastekaitsetöötaja kasutab lastega vestlemisel abimaterjale (vestles lapsega läbi mängu, kasutades vestlust juhtivaid figuure, kasutas vestluse juhtimiseks emotsioonide kaarte ja erinevate tunnete raamatuid).

(allkirjastatud digitaalselt)
Aasa Harjak
juhtivspetsialist (järelevalve)